

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

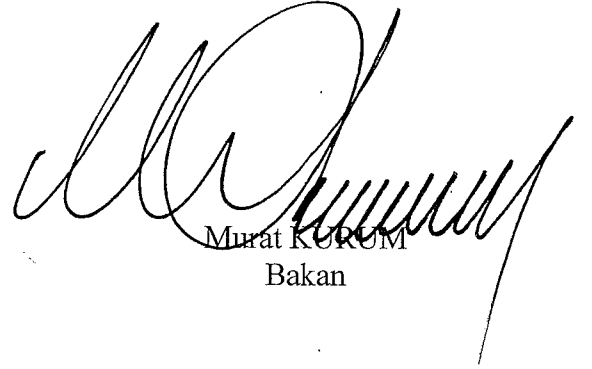
Sayı :30824082-610 289075
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

06 Aralık 2019

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları, Bakanlığımıza geliş tarih-sayıları ile konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

-Liste (6 Adet- 6 Sayfa)

-Cevap Yazıları (41 Adet, 77 Sayfa)

7/14644 GK:11	7/3880 GK:19	7/8337 GK:101
7/14872 GK:11	7/11850 GK:142	7/19668 GK:29
7/14874 GK:11	7/7536 GK:84	7/19669 GK:29
7/14876 GK:11	7/15232 GK:11	7/19670 GK:29
7/19846 GK:31	7/15236 GK:11	7/20762 GK:37
7/21061 GK:43	7/18431 GK:14	7/20763 GK:37
7/21342 GK:47	7/18969 GK:21	7/21339 GK:47
7/1406 GK:11	7/18972 GK:21	7/19781 GK:29
7/10892 GK:127	7/19657 GK:29	7/20040 GK:31
7/20439 GK:36	7/19658 GK:29	7/19529 GK:28
7/11510 GK:135	7/20761 GK:37	7/19448 GK:25
7/20443 GK:36	7/21204 GK:46	7/19530 GK:28
7/11511 GK:135		7/19532 GK:28
7/20442 GK:36		7/20765 GK:37
7/12729 GK:145		
7/12730 GK:145		
7/1398 GK:11		

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN MURAT ÇEPNİ'NİN
TBMM 7/18431 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
İLİŞKİN SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR

Basında çıkan haberlere göre, İzmir Kemalpaşa İlçesinde bir evin bahçesinde İtalya'dan usulsüz olarak getirilen yaklaşık 500 ton atık plastik ve çöp depolanmaktadır. Atıkların içerisinde, çok büyük çevre ve sağlık sorunlarına neden olan tehlikeli atık sınıfından malzemelerin olduğu iddia edilmektedir. Yaklaşık 20 tırlık atık Sokak Atık Toplayıcıları Derneği tarafından da görüntülenmiştir. Anayasa'nın 56. Maddesi "Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek devletin ve vatandaşların ödevidir" diyerek bütün vatandaşların temiz ve sağlıklı çevrede yaşama hakkını güvence altına almıştır.

Plastik, doğada çözülmesi binlerce yıl alan, biyolojik olarak parçalanmayan bir üründür. Greenpeace Doğu Asya'nın 23 Nisan 2019 tarihinde yayımladığı rapora göre, Çin'in 2018'deki plastik ithalat yasağının ardından plastik atıklar en çok Malezya, Vietnam ve Tayland'a gönderilmiş; bu ülkelerin hızlı bir şekilde ithalat kısıtlamaları getirmesinin ardından ihracat Endonezya, Hindistan ve Türkiye'ye kaymıştır. Raporda, Türkiye'nin ithalatı 2016 yılının başında aylık 4.000 tondan, 2018'in başında aylık 33.000 tona yükseldiği belirtilmektedir. Türkiye, Endonezya'dan sonra Avrupa'nın çöpünü alan ikinci ülkedir. Yurt dışından alınan bu atıkların büyük bölümü geri dönüşümü olanaksız çöp niteliğindedir. Türkiye'ye getirilen bu atıklar eğer bertaraf etmezse 1000 yıl bulundukları yerde kalacaktır. İzmir Kemalpaşa'da depo alanı olmayan ve çevresinde tarım arazileri olan bir bölgede ortaya çıkan tonlarca plastik çöp, plastik çöp ithalatının nasıl bir çevre suçuna neden olduğunun açık kanıtıdır.

Bu bağlamda,

1) İçerisinde "kırmızı kod" olarak adlandırılan çevre ve insan sağlığı açısından ölümcül riskler barındıran tehlikeli atıkların da olduğu iddia edilen Kemalpaşa'daki çöp yığını konusunda Bakanlığınızın bilgisi var mıdır? Kemalpaşa'da çöplerin depolandığı alan kime aittir? Atıklar hangi firma tarafından, ne zaman bu alana getirilmiştir? Atıkların getirilmesine izin verilmiş midir? Yapılan işlem tamamen yasallara uygun hukuksal olarak mı yapılmıştır? Atığın kaldırılması için Bakanlığınız devreye girecek midir?

2) Kemalpaşa'daki Çöplerde gerekli incelemeler yapılmış mıdır? Çevre ve insan sağlığına telafisi imkansız zararlar verecek kırmızı kodlu atıklar mevcut mudur? Atıkların vereceği zararlar için çevre halkı uyarılmış mıdır? Bakanlığınızın bu konuda girişimi ne şekilde olacaktır? Atıkların çevreye ve insan sağlığına verdiği zararların tespiti ve yok edilmesi için ilgili kurumlarla işbirliği yapılmakta mıdır?

3) Avrupa Ülkelerinin çöpleri getiren şirketlerin, bunları değerlendirilebilir atık, plastik kodu kullanarak getirdikleri, gümrükte şirket beyanı esas alınarak denetim yapılmadığı iddia edilmektedir. Getirilen atıkların denetimi ne şekilde yapılmaktadır? Firmanın beyanı mı esas alınmaktadır? Firmaların ÇED ve SED değerlendirme raporları/ izinleri var mıdır? Eğer denetim yapıyorsa neden dönüştürülebilir atık yerine havaya, suya, toprağa karıştığında çevre felaketlerine ve insan sağlığına telafisi olmayan zararlar veren maddeleri de içeren çöp yığınları Türkiye'de depolanmaktadır? İzinleri veren ve gerekli denetimleri yapmayan görevliler hakkında soruşturma yapılacak mıdır?"

- 4) Yurt dışından getirilen atıklar, hangi şirketler tarafından, konteyner başına ne kadarlık kazançla Türkiye'ye getirilmektedir? Plastik atık ithalinin yapılmaya başlandığı 2005- Ağustos 20019 yılları arasında toplam kaç ton plastik çöp ithal edilmiştir? Bunun yıllara ve ithal edilen ülkelere oranı nedir? İthal edilen plastik çöplerin ne kadarı geri dönüşüme tabi tutulmuştur? Geri dönüşüme girmeyen plastik çöpler ne yapılmaktadır? İthalattan devlet ne kadar gelir elde ediyor?
- 5) Doğaya karşı işlenen suçlar tüm insanlığı karşı işlenmiş suçlardır. Kemalpaşa'da, tarım ve yaşam alanlarının yakınında, denetimsiz bir şekilde depolanan çöpleri getirenlere karşı dava açılacak gerekli cezalar verilecek midir? İzinsiz atık getirenlere verilen cezaların ve denetimlerin arttırılması için gerekli yasal düzenlemeler yapılacak mıdır?
- 6) Yurt dışından getirilen atıkların çevreye, sağlığa ve ekonomiye büyük zararlar verdiği ortadadır. Hükümetiniz, geçimini atık toplayarak sağlayan sokak atık toplayıcılarının mağduriyetlerini gidermek için ne gibi çalışmalar yapacaktır? Atık toplayıcıların hakları için yasal düzenlemeler yapılacak mıdır?
- 7) Türkiye'de nerelerde kaç adet plastik atıkları dönüşüme kazandıracak tesis mevcuttur? Bu tesisler ne kadar kapasiteye sahiptir? Yurt içindeki atıkların yetersiz olmasından dolayı mı Avrupa ülkelerinden plastik atık ithal edilmektedir?
- 8) Kamuoyunda, Türkiye, gittikçe artan atık ithalatıyla, Avrupa'nın çöplüğü haline gelmeye başladı görüşü hakimdir. Çin örneğinde olduğu gibi, çevreye, insan sağlığına verdiği zararlar da göz önünde bulundurularak atık ihracatını yasaklamayı düşünmüyor musunuz?

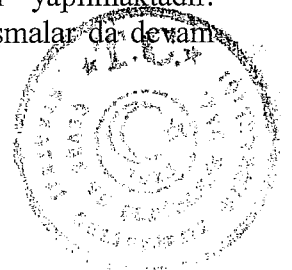
CEVAPLAR

1) İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüz personeli tarafından yapılan incelemede; bahse konu atıkların plastik ambalaj atıkları ve muhtelif plastik atıklar olduğu tespit edilmiştir. Atıkların depolandığı alanın Deniz Nakliyat ve Tic. Ltd.Şti.'ne ait olduğu tespit edilmiş ve bahse konu firmaya 216.591 TL idari işlem uygulanmıştır. Bu alandaki atıklar, İZMİRSAN GERİ DÖNÜŞÜM GIDA İNŞ. TUR. ORG. SAN. VE TİC.LTD.ŞTİ. firması tarafından lisans belgesi kapsamında 2019 Yılı Haziran Ayında İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüz onayı ile ithal edilen atıklardır. Atıkların, İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüz personeli gözetiminde, firma tarafından, lisanslı geri kazanım tesisine gönderilmesi işlemleri devam etmektedir.

2,3,4,7,8) Çevre Kanunu ve bu Kanun kapsamında çıkarılan *Atık Yönetimi Yönetmeliği* gereğince ekonomik değere haiz bazı tehlikesiz atıkların ithalatına, Ticaret Bakanlığı'nca her yıl Bakanlığımız görüşleri doğrultusunda güncellenerek yayımlanan Tebliğler kapsamında, izin verilmektedir. Çevre Kanunu gereğince tehlikeli atıkların ithalatı ise yasaktır.

Tehlikesiz atıklar yalnızca lisanslı geri kazanım tesisleri tarafından geri kazanım amaçlı getirilmekte olup, geri kazanımı mümkün olmayan atıklar ile bertaraf amaçlı (depolama ve/veya yakma amaçlı) atık ithalatı yasaktır. İthal edilen tehlikesiz atıklar geri kazanılarak hammadde elde edilmektedir.

Ayrıca, söz konusu Tebliğler kapsamında yer alan tehlikesiz atıkların ithalinde, gümrük aşamasında Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüklerimizce denetimler yapılarak atıkların ithalata uygunluğu, başvuru belgeleri ve fiziki kontrol sonuçlarına göre değerlendirilmektedir. Bu aşamada, söz konusu atıkların ithalatı yasak olan atık listesinde yer alıp almadığı, başka atık ya da malzemeler ile karışıp karışmadığı kontrol edilmekte, gerek görülmesi halinde ise atığın tehlikeli madde ile kontamine olup olmadığına dair elementel analizi yapılmaktadır. Bakanlığımızda, söz konusu işlemlerin geliştirilmesine yönelik yürütülen çalışmalar da devam etmektedir.

5) Bahse konu atıklar, İzmirsan Geri Dönüşüm Gıda İnş. Tur. Org. San. ve Tic.Ltd.Şti. tarafından, işletmeye ait Menemen İlçesindeki geri kazanım lisansı olan tesise götürülmek için ithal edilmiştir. Dolayısıyla atıkların Kemalpaşa'daki alana götürülmesi, İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüz bilgisi dahilinde yapılan bir işlem olmamakla birlikte, tespiti sonrası ilgili firmaya 649.773 Türk Lirası ve sahasında bu atıkların depolanmasına izin veren Deniz Nakliyat ve Tic. Ltd.Şti.'ne 216.591 Türk Lirası olmak üzere toplam 866.364 Türk Lirası idari para cezası uygulanmıştır.

6) Sokak toplayıcılarının oluşturulmaya çalışılan mevcut sistem içerisine entegrasyonu konusunda geçmiş yıllarda da Bakanlığımız koordinasyonunda pilot çalışmalar yürütülmüştür. Ancak özellikle sokak toplayıcılarının sisteme dâhil olmak istemedikleri için önemli sonuçlar alınamamıştır. Bu süreçte Bakanlığımızca sokak toplayıcılarını temsil eden derneklerle ve ilgili kurum/kuruluşlarla görüşmeler toplantılar yapılmıştır. Sokak toplayıcılarının genel anlamda sisteme entegrasyonu; sokak toplayıcılarının sağlıklı çalışma koşulları altında, atıkların çöple karışmadan ayrı ve temiz toplanması başlığı altında değerlendirilmekte olup, bu noktada sokak toplayıcılarına ilişkin yaşanan sorunların Bakanlığımız dışında diğer kurumların iradesi ile de çözümlenmesi gereken hususları bulunmaktadır.

Bununla birlikte; sokak toplayıcılarına ilişkin hususların ilgili kurumlarca ele alınmasını sağlamak amacıyla, 12 Temmuz 2019 tarihli ve 30829 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Sıfır Atık Yönetmeliğinde belediyelere; herhangi bir işletmeye bağlı olmaksızın atık toplayan kişilerin faaliyetlerini kent konseyi gündeminde değerlendirerek sosyal ve ekonomik koşullar göz önünde bulundurulmak sureti ile yerel ölçekli yapılabilecek uygulamalar için belediye meclislerine önerilerde bulunulmasını sağlama yükümlülüğü getirilmiştir.

